

**Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas un
Latvijas Pašvaldību savienības 2020. gada sarunu
PROTOKOLS**

Rīgā, Peldu ielā 25, 409. telpā

2020. gada 5. augustā

Sarunu dalībnieki:

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) pārstāvji:

Juris Pūce – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs
Madars Lasmanis – ministra padomnieks pašvaldību un reģionālās attīstības
jautājumos
Gatis Ozols – VARAM Publisko pakalpojumu departamenta direktors
Ilze Oša – valsts sekretāra vietniece reģionālās attīstības jautājumos
Alda Ozola – valsts sekretāra vietniece vides aizsardzības jautājumos
Āris Dzērvāns – valsts sekretāra vietnieks digitālās transformācijas jautājumos
Raivis Bremšmits – VARAM Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta
direktors
Armīns Skudra – VARAM Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta
Teritoriju attīstības izvērtēšanas nodaļas vecākais konsultants
Rudīte Vesere – VARAM Vides aizsardzības departamenta direktore
Ilona Mendziņa – VARAM Dabas aizsardzības departamenta direktora vietniece Sugu un
biotopu aizsardzības nodaļas vadītāja
Uģis Bisenieks – VARAM Elektroniskās pārvaldes departamenta direktors
Edvīns Kāpostiņš – VARAM Telpiskās plānošanas departamenta Zemes pārvaldības un
plānojumu uzraudzības nodaļas vadītājs
Vivita Vīksna – VARAM Telpiskās plānošanas departamenta Zemes pārvaldības un
plānojumu uzraudzības nodaļas juriskonsults
Andra Strautiņa – VARAM Sabiedrisko attiecību nodaļas sabiedrisko attiecību speciāliste

Latvijas Pašvaldību savienības (turpmāk – LPS) pārstāvji:

Gints Kaminskis – LPS priekšsēdis
Ivīta Peipiņa – LPS padomniece reģionālās attīstības jautājumos
Sanita Šķiltere – LPS padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
Andra Feldmane – LPS Dr. oec., padomniece uzņēmējdarbības jautājumos
Guntars Krasovskis – LPS padomnieks informācijas tehnoloģiju jautājumos
Kristīne Kinča – LPS padomniece juridiskajos jautājumos
Liene Užule – LPS Komunikācijas nodaļas vadītāja, padomniece sabiedrisko attiecību
jautājumos
Sandra Bērziņa – LPS padomniece vides aizsardzības jautājumos
Sniedze Sproģe – LPS padomniece lauku attīstības jautājumos
Māris Pūķis – LPS Dr. phys., Dr. oec., vecākais padomnieks
Andrejs Spridzāns – Dobeles novada domes priekšsēdētājs
Guntis Gladkins – Rūjienas novada domes priekšsēdētājs
Irēna Sproģe – Salas novada domes priekšsēdētāja
Jānis Olmanis – Kocēnu novada domes priekšsēdētājs
Mārtiņš Bojārs – Mārupes novada domes priekšsēdētājs
Ojārs Petrēvics – Durbes novada domes priekšsēdētājs
Vija Jablonska – Priekules novada domes priekšsēdētāja
Sandra Pētersone – Talsu novada domes priekšsēdētāja
Andis Astrātovs – Talsu novada domes priekšsēdētājas vietnieks
Harđijs Vents – Vidzemes plānošanas reģiona Attīstības padomes priekšsēdētājs

Protokolē:

Dzintra Muzikante – VARAM Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta Teritoriju attīstības izvērtēšanas nodaļas vadītāja vietniece
 Solvita Vaivode – VARAM Valsts ilgtspējīgas attīstības plānošanas departamenta Reģionālo atbalsta instrumentu nodaļas vecākā eksperte
 Ivita Peipiņa – LPS padomniece reģionālās attīstības jautājumos

Sarunas sāk: plkst. 10:00

Darba kārtība:

1. LPS un VARAM 2019. gada sarunu protokola izpilde.
2. Reģionālā attīstība un plānošana:
 - 2.1. Reģioni, to funkcijas un reģionālā attīstība, tās īstenošanas atbalsts, t. sk. Reģionālās politikas pamatnostādņu īstenojamie pasākumi.
 - 2.2. Savlaicīga gatavošanās ES fondu apguvei 2021.–2027. gadā.
 - 2.3. Teritorijas attīstības plānošana pārejas periodā (t. sk. laikā no 2020. gada 1. jūnija līdz pašvaldību vēlēšanām) un teritorijas attīstības plānošanas sistēmas attīstība.
3. Vide:
 - 3.1. Biotopu eksperta slēdziena derīguma termiņš.
 - 3.2. Pamatjautājumi par:
 - ✓ atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna izstrādes gaitu,
 - ✓ reģionālo plānu uzdevumiem,
 - ✓ investīcijām mērķu sasniegšanai atkritumu apsaimniekošanas jomā.
4. IKT un transporta joma:
 - 4.1. Nākamā plānošanas perioda (2021–2027) ERAF finansējuma piešķiršana pašvaldību IKT projektam (-tiem).
 - 4.2. Valsts līdzfinansējums pašvaldību koprisinājumu uzturēšanai.
5. Pieejamie finanšu resursi un plānotās aktivitātes pašvaldībām, apgūstot Taisnīgās pārejas fondu, Atjaunošanas un noturības veicināšanas fondu un Kohēzijas papildinājuma līdzekļus.
6. Likumprojekta “Likums par pašvaldībām” izstrādes gaita un konceptuālie jautājumi.
7. Novadu attīstības centru atbalsta iespējas un nomales efekta samazināšana pasākumi pēc ATR, t.sk. datu bāzu veidošana par sociālekonomisko situāciju un tās pārmaiņām novadu teritoriālajās vienībās.
8. Dažādi, t.sk. par pašvaldību saistošo noteikumu publicēšanu oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” un sistematizāciju tiesību aktu portālā www.likumi.lv.

1. LPS un VARAM 2019. gada sarunu protokola izpilde.**LPS:**

LPS ierosina skatīt šādu jautājumu izpildi:

1. Jūras piekrastes joslas un iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldība – pašvaldību un VARAM pienākumu sadalījums un subsidiaritāte, valsts atbalsts un jūras piekrastes sauszemes daļas noteikšana un reģistrācija;
2. Pašvaldību informāciju un komunikācijas tehnoloģiju sektora vieta, loma valsts centralizētās arhitektūras infrastruktūrā;
3. Valsts informācijas sistēmu un pašvaldību datu apmaiņas mehānismi;
4. Pašvaldību atbildība atkritumu apsaimniekošanas organizēšanā, tai skaitā bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošana un depozīta sistēmas iekļaušanās kopējā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā

1. Jūras piekrastes joslas un iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldība – pašvaldību un VARAM pienākumu sadalījums un subsidiaritāte, valsts atbalsts un jūras piekrastes sauszemes daļas noteikšana un reģistrācija.

LPS:

Attiecībā uz VARAM organizētajām darba grupām:

- 1) Par ikgadēju valsts atbalstu valsts īpašuma – publisko ūdeņu pārvaldībai un tā avotiem. Pozitīvi, ka pašvaldībām ir iespēja finansējumu jūras piekrastes apsaimniekošanai saņemt no LVAF projekta veidā, taču LPS atkārtoti uzsver, ka jāpilnāk būtu rast iespēju šim mērķim finansējumu iekļaut to institūciju budžetos, kas ir atbildīgas par apsaimniekošanu (pašvaldības, Dabas aizsardzības pārvalde). Iekšējo ūdeņu apsaimniekošanai papildus līdzekļi nav pieejami, izņemot Zivju fonda līdzekļus, taču apsaimniekošanas būtība ir daudz plašāka par zivju resursu apsaimniekošanu (ūdeņu kvalitāte, biotopu apsaimniekošana, peldvietu, atpūtas vietu ierīkošana utt.).
- 2)) Par pienākumu sadalījumu publisko ūdeņu pārvaldībā – pārvaldības modeļa principi, atbildības jomas un nepieciešamie grozījumi normatīvajos aktos. Darba grupās skatīt gan jautājumus par atbildības jomām publisko ūdeņu pārvaldībā, gan par kompetencēm un to iespējamo pārdali, kas ir neizpildīta vienošanās jau kopš 2018.gada sarunām.
- 2) Pašvaldības valdījumā esošās zemes vienības, kas atrodas jūras piekrastes joslā (pludmalē, liedagā) grāmatvedības uzskaitē iespējams uzņemt tikai pēc tam, kad valsts ir reģistrējusi sev piederošo jūras malu līdz vietai, kuru sasniedz jūras augstākās bangas, Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā. Zemes pārvaldības likums nosaka pienākumu reģistrēt valdījuma tiesības uz jūras piekrastes joslu Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, kas joprojām nav paveikts, jo nav izdoti attiecīgie MK noteikumi par jūras piekrastes joslas reģistrēšanas kārtību Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā. Tādējādi pirms šo MK noteikumu stāšanās spēkā nav iespējams veikt arī Zemes pārvaldības likumā noteikto pienākumu – nodrošināt grāmatvedības uzskaiti par valdījumā esošajiem jūras piekrastes ūdeņiem un jūras piekrastes sauszemes daļu. Tā kā Zemes pārvaldības likuma Pārejas noteikumi uzdod Ministru kabinetam līdz 31.12.2021. izdot par jūras piekrastes joslas reģistrēšanas kārtību Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, tad atbilstoši pēc šī pienākuma izpildes būs secīgi vispirms jānodrošina jūras piekrastes joslas reģistrācija Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un tikai pēc tam – uzskaitē grāmatvedībā.

Par vienotu nostāju, ka jūras piekrastes sauszemes daļas (pludmales) zemes vienības grāmatvedības uzskaitē uzņem pēc tam, kad ir izstrādāta metodika jūras piekrastes joslas un augstākās bangas vietas noteikšanai, sagatavots un MK pieņemts normatīvais regulējums par augstākās bangas noteikšanu saskaņā ar MK 28.08.2018. sēdes protokollēmuma 25.§, 5.punktu, un attiecīgi Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā precizētas jūras piekrastes sauszemes daļas (pludmales) zemes vienības.

VARAM:

13.06.2020. saskaņošanai VSS izsludināts Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likuma (JVAPL) grozījumu projekts, kurā iekļauts deleģējums un pamatojums izdot MK noteikumu projektu par kārtību, kādā tiek noteikta vieta, kuru sasniedz jūras augstākās bangas un kā šī informācija tiek nodota reģistrēšanai valsts informācijas sistēmās. Pēc būtības MK noteikumu projekts jau ir izstrādāts un saskaņošanai tas tiks nodots pēc likumprojekta pieņemšanas.

JVAPL iekļauts arī regulējums par pašvaldību tiesībām saskaņot un izsniegt atļaujas pašvaldības valdījumā esošajos jūras ūdeņos.

JVAPL iekļauts arī regulējums par pašvaldību tiesībām saskaņot un izsniegt atļaujas ar tūrismu saistītajām inženierbūvēm pašvaldības valdījumā esošajos jūras ūdeņos.

Papildus tam, arī šogad visām piekrastes pašvaldībām ir pieejams LVAF finansējums 199 998 euro apmērā pludmales apsaimniekošanai, peldvietu labiekārtošanai, pludmales piekļuves nodrošināšanai un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai 2020.gada vasaras sezonā.

Lai veicinātu vienotu Latvijas piekrastes pašvaldību izpratni par to valdījumā esošo jūras ūdeņu un piekrastes saistītu plānošanu, kā arī paaugstinātu pašvaldības speciālistu kapacitāti, VARAM sagatavotas un publicētas vadlīnijas jūras piekrastes ūdeņu un saistītās piekrastes sauszemes daļas attīstības plānošanai un izmantošanai. Vadlīnijās apskatīts jūras un piekrastes plānošanas process, tajā pielietojamie plānošanas instrumenti un tematiskie aspekti, kā arī ieteikumi jūras un piekrastes izmantošanas veidu plānošanai.

LPS:

Kompetenču sadalījums iekšējo ūdeņu un jūras piekrastes apsaimniekošanā. Saskaņā ar ZPL tiesiskais valdītājs par iekšzemes ūdeņiem un jūras piekrasti ir pašvaldības, izņemot vietas, kuras ir VARAM, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) valdījumā.

Vairākus gadus piekrastes pašvaldības un DAP kārto kompetences sadalījumus piekrastes apsaimniekošanā. DAP nav apsaimniekošanas funkciju un nav arī finanšu līdzekļu tam, kaut gan ZPL noteikts, ka šīs zemes ir DAP pārvaldībā. Šobrīd pašvaldības apsaimnieko gan savas teritorijas, gan arī DAP valdījumā esošās zemes.

Lai gan pašvaldības var saņemt finansējumu no Valsts vides fonda, LPS ieskatā tas nav ilgtspējīgi un ir jādomā par citiem finansējuma modeļiem, tai skaitā ne tikai pašvaldībām, bet arī citām atbildīgām institūcijām (kas ir apsaimniekotāji).

VARAM ir pasūtījusi pētījumu par upju apsaimniekošanas uzlabošanu. Minētajā pētījumā noteikts, ka pašreizējais regulējums “prasa” precizējumus par apsaimniekotāju un/vai valdītāju tiesiskajām attiecībām.

VARAM:

VARAM šobrīd meklē veidus kā uzlabot DAP darbu, skatoties uz funkciju pārdali. Uzdevums ir aktualizēt nekustamā īpašuma pārvaldību. VARAM attiecībā uz šo jautājumu šā gada rudenī piedāvās iespējamās institucionālās izmaiņas, jo VARAM mērķis ir uzlabot nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, kā arī dabas izglītības jautājumu un stiprināt kontroli. Finansējuma jautājums arī tiek risināts (kaut arī pagaidu). Par upju apsaimniekošanas jautājumiem noteikti jātiekas un jārunā. VARAM piedāvā minētos jautājumus aktīvi sākt risināt šā gada rudens otrajā pusē. VARAM ir konstatējusi, ka nepietiek ar deleģējumu MK Zemes pārvaldības likumā, lai noteiktu kārtību kādā valstij piederošo jūras malu, kuru sasniedz jūras augstākās bangas, reģistrē un aktualizē Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā. Līdz ar to nepieciešams grozījums Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā, paredzot deleģējumu MK izdot noteikumus par kārtību, kādā tiek noteikta vieta, kuru sasniedz jūras augstākās bangas. Lai arī MK 28.08.2018. sēdes protokola Nr.40 25§ 5.punkts paredzēja šādu kārtību iesniegt MK līdz 01.12.2019., un tā kā neviena no pusēm nevar prognozēt grozījumu Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā pieņemšanas termiņu, nav iespējams jūras malu ņemt grāmatvedības uzskaitē, kamēr tā nav reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā, savukārt kadastra reģistrā nav iespējams reģistrēt kamēr nav noteikta vieta, kuru sasniedz jūras augstākās bangas.

Puses vienojas:

1. Ņemot vērā, ka valstij piederošā jūras piekrastes josla (Zemes pārvaldības likuma 13.panta pirmās daļas 5.punkts), kuru sasniedz jūras augstākās bangas nav pirmreizēji reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā, jo ir aizkavējusies kārtības izstrādāšana kādā tiks noteikta vieta, kuru sasniedz jūras augstākās bangas, pašvaldībām Zemes pārvaldības likuma 15.panta devītajā daļā noteiktā pienākuma – nodrošināt grāmatvedības uzskaiti par to valdījumā esošajiem jūras piekrastes ūdeņiem un jūras piekrastes sauszemes daļu – izpilde uzsākama pēc jūras piekrastes joslas pirmreizējās reģistrācijas Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā. Puses

vienojas, ka grāmatvedības uzskaitē netiks veikts jūras piekrastes joslas dalījums jūras piekrastes ūdeņos un jūras piekrastes sauszemes daļā, jo netiek paredzēts noteikt un aktualizēt jūras krasta līniju (robeža starp jūras piekrastes sauszemes daļu un jūras piekrastes ūdeņiem normālā stāvoklī), kā arī šāda līnija nav noteikta līdz šim.

2. Darba grupas/tikšanās ietvaros rast risinājumu un vienoties par modeli attiecībā uz iekšējo ūdeņu un jūras piekrastes apsaimniekošanu un finansēšanu.

LPS papildus norāda:

LPS ieskatā nav nepieciešams papildus grozījums Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā, lai dotu deleģējumu Ministru kabinetam noteikt kārtību kādā nosaka un aktualizē līniju, kuru sasniedz jūras augstākās bangas, jo LPS ieskatā šāds deleģējums jau ir dots Zemes pārvaldības likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktā (Ministru kabinets izdod noteikumus par kārtību, kādā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrē un aktualizē informāciju par jūras piekrastes joslu) un šī kārtība Ministru kabinetam ir jānosaka līdz 2021. gada 31. decembrim, atbilstoši Zemes pārvaldības likuma Pārejas noteikumu 5.punkta 6)apakšpunktam.

Tomēr, ja VARAM uzstāj uz nepieciešamību Jūras vides aizsardzības un pārvaldības likumā paredzēt īpašu deleģējumu līnijas, kuru sasniedz jūras augstākās bangas, noteikšanas un aktualizācijas kārtībai, kas var neļaut laikā izpildīt Zemes pārvaldības likuma Pārejas noteikumu 5.punkta 6) apakšpunktā Ministru kabinetam uzlikto pienākumu, tad LPS ieskatā būtu vienlaikus jāiesniedz arī grozījumu Zemes pārvaldības likumā, paredzot papildināt Pārejas noteikumus ar jaunu punktu šādā redakcijā: "Šā likuma 15.panta devītā daļa attiecībā uz jūras piekrastes joslas daļas grāmatvedības uzskaiti stājas spēkā gada laikā pēc šā likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktās kārtības pieņemšanas un pirmreizējas jūras piekrastes joslas reģistrācijas Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā." Vienlaikus LPS rosina izvērtēt pēc būtības nepieciešamību grāmatvedībā uzskaitīt jūras piekrastes joslu, kas būs reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un mainīsies atbilstoši līnijai, kuru sasniedz jūras augstākās bangas.

2. Pašvaldību informāciju un komunikācijas tehnoloģiju sektora vieta, loma valsts centralizētās arhitektūras infrastruktūrā.

LPS:

Par 04.10.2019. MK ārkārtas sēdes protokola Nr. 45 izpildi:

Par valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) kopējās arhitektūras izmantošanu pašvaldību vajadzībām, valsts informācijas sistēmu standartizētu datu apmaiņu ar pašvaldību informācijas sistēmām un valsts un pašvaldību IKT pārvaldības līmeņa sadarbības spējas jautājumiem.

VARAM:

Šobrīd VARAM intensīvi strādā pie Latvijas digitālās transformācijas augstākā līmeņa stratēģijas – pamatnostādņu satura sagatavošanas, iesaistot darba grupās arī pašvaldību organizāciju pārstāvjus. Vienlaicīgi ar to VARAM virza politikas plānošanas dokumentus valsts pārvaldes informācijas sistēmu arhitektūras reformas un valsts IKT resursu un kompetenču konsolidācijas jomās. Saeima turpina darbu pie E-pārvaldības likuma, kas aizstās Valsts informācijas sistēmu likumu, būtiski paplašinot tā tvērumu.

Tādējādi ir uzsākta plaša reforma valsts IKT pārvaldības jomā, kuras mērķis ir novērst nepamatoto resursu un kompetenču sadrumstalotību un nostiprināt valsts pārvaldes tehnoloģisko atbalstu tā, lai ar spēcīgu specializētu kompetenču centru palīdzību tas spētu nodrošināt ne tikai valsts pakalpojumu pastāvīgu pilnveidi, bet arī veicinātu Latvijas komersantu digitālo integrāciju,

dodot tiem iespēju ne tikai izmantot valsts pārvaldes datus, bet arī valsts platformu funkcionalitāti savu digitālo pakalpojumu attīstībai.

Viss minētais ir pilnā mērā attiecināms arī uz pašvaldībām un komersantiem, kas strādā pašvaldībās un sadarbojas ar pašvaldībām. Pieaug valsts koplietošanas platformu skaits, kuras izmantos ne tikai valsts institūcijas, bet arī pašvaldības.

Attiecībā uz tieši pašvaldību funkciju izpildei nepieciešamo platformu attīstību, VARAM gribētu arī turpmāk pamatā paļauties uz pašu pašvaldību izveidotiem specializētiem kompetenču centriem. Šajā ziņā ļoti svarīgi būs pašreizējā plānošanas perioda divu lielo pašvaldību projektu rezultāti – reālā prakse, kā pašvaldības spēs koplietot projektu ietvaros radītos risinājumus.

3. Valsts informācijas sistēmu un pašvaldību datu apmaiņas mehānismi.

LPS:

Puses 2019. gadā puses vienojās:

- 1) Veicināt koplietošanas IKT risinājumu attīstību un ieviešanu valsts vienotās IKT arhitektūras ietvaros, lai optimizētu datu apmaiņas procesus starp tiešās valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām, kā arī pašvaldību starpā, paredzot to kā atbalstāmo aktivitāti, plānojot nākamā (2021-2027) perioda ERAF IKT attīstības finansējumu.
- 2) VARAM izstrādāt standartizētu datu apmaiņas līgumu starp valsts informācijas sistēmām un pašvaldībām, nosakot vienotus principus un pieeju datu apmaiņā, un nodrošināt to ieviešanu dzīvē.
- 3) VARAM izstrādāt valsts un pašvaldību informācijas sistēmās vienotu pieeju gan par datu saņemšanas, gan arī nodošanas gadījumu uzskaiti, atsekojamību, glabāšanas laiku, nodrošinot vienādu GDPR regulas prasību izpildi kā valsts, tā pašvaldību pusē.
- 4) Sadarbībā ar valsts informācijas sistēmu uzturētājiem, vienādot datu komplektus no valsts informācijas sistēmām pašvaldību funkciju izpildei.
- 5) VARAM Ministru kabineta normatīvo aktu izstrādes līmenī nodrošināt, ka tiek definēti datu apjomi un to izmaiņas gan valsts, gan pašvaldību informācijas sistēmās. Vēl pirms normatīvā akta pieņemšanas ministrijām izvērtēt to ietekmi uz informācijas sistēmām un paredzēt risinājumus to ieviešanai.

VARAM:

Lai modernizētu un efektīvizētu datu aprites nodrošināšanu, izmantojot Valsts informācijas sistēmu savietotāju (turpmāk – VISS), līdz 16.12.2019. īstenots un pabeigts ERAF projekts “Vienotā datu telpa”, kura ietvarā ir attīstīta Datu izplatīšanas platforma (DIP). Projektā veikta vienota pieprasījumu vadības servisa izstrāde, kas bāzēts uz atvērtā koda tehnoloģijas WSO2 un atbalsta ne tikai SOAP tīmekļa pakalpiju uzturēšanu, bet arī REST tīmekļa pakalpes. Rezultātā pašvaldībām ir nodrošināta iespēja efektīvāk nodrošināt Valsts informācijas sistēmu datu izmantošanu savās informācijas sistēmās.

Turpinot attīstīt VISS funkcionalitāti, ERAF projekta “Datu izplatīšanas un pārvaldības platforma (DAGR)” ietvarā tiks izveidots risinājums, kurš nodrošinās augstai datu pieprasījumu apstrādes veikspējai optimizētu datu izplatīšanas platformu, kā rezultātā katrai iestādei būs iespējams būtiski samazināt savu datu izplatīšanas risinājumu kapacitāti, pilnībā atteikties no savu datu izplatīšanas risinājumu izstrādes un uzturēšanas, attīstot jaunus datu pakalpojumus, kur ir izšķiroša ātra piekļuve liela apjoma datiem. Rezultātā tiks izveidota bāzes infrastruktūra vienotai datu izplatīšanas un pārvaldības platformai, kas kalpos par vidi komersantu, iedzīvotāju un valsts pārvaldes savstarpējai pārvaldītai datu apmaiņai. ERAF projekta “Vienotā datu telpa” ietvarā tika plānots izstrādāt risinājumu, kurš nodrošinātu elektroniskās vienošanās procesu starp iestādēm attiecībā uz datu apmaiņu, nodrošinot iespēju arī pašvaldībām izmantot minēto funkcionalitāti. Īstenojot projektu, tika identificēta nepieciešamība mainīt esošās tehnoloģijas risinājumu izstrādē, aizstājot tās ar jaunākām un modernākām tehnoloģijām, kā arī paplašinot to funkcionālo tvērumu. Ņemot vērā, ka šo apstākļu dēļ, aktivitāšu īstenošanai nepieciešams ievērojams laiks, lai pieņemtu un lietderīgi izmantotu projektā sasniegtos rezultātus/slēgtu projektu, kā arī nekavētu finanšu

plūsmas apriti, tika samazināts projekta tvērums, paredzot darbības "VIRSIS 2.kārta" īstenot ārpus šī projekta. "VIRSIS 2.kārta" un līdz ar to elektroniskās vienošanās process attiecībā uz datu apmaiņu tiks īstenota projektā "Publiskās pārvaldes informācijas un komunikāciju tehnoloģiju arhitektūras pārvaldības sistēma - 2.kārta" (realizācijas termiņš 25.11.2022.).

4. Pašvaldību atbildība atkritumu apsaimniekošanas organizēšanā, tai skaitā bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošana un depozīta sistēmas iekļaušanās kopējā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.

LPS:

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns tiks izstrādāts sadarbībā ar pašvaldībām, un dalītās atkritumu savākšanas sistēmas pasākumus, kā arī atkritumu rašanās novēršanas pasākumus, lai sasniegtu ES direktīvās noteiktos mērķus pēc 2020. gada, vērtēs kopā ar nepieciešamajiem finanšu resursiem un finanšu avotiem to realizēšanai. Atkritumu apsaimniekošanas likuma grozījumos tiks iestrādāta un virzīta prasība par reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu nepieciešamību un pašvaldību pienākumu tos izstrādāt.

VARAM:

Ievērojot atkritumu apsaimniekošanā izvirzītos ES mērķus tuvākajiem gadiem, nepieciešams būtiski stiprināt pašvaldību lomu, īpaši atkritumu dalītās savākšanas organizēšanā. Tāpēc Atkritumu apsaimniekošanas likuma grozījumos, kas stājās spēkā 2020.gada 1.augustā noteikts, ka:

- ✓ pašvaldība sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotāju **organizē sadzīves atkritumu dalītu savākšanu;**
- ✓ pašvaldība un attiecīgie atkritumu apsaimniekotāji **nodrošina šo atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju atbilstoši atkritumu jomas mērķiem;**
- ✓ VARAM **publicēs savā tīmekļvietnē sarakstu ar pašvaldībām un attiecīgajiem atkritumu apsaimniekotājiem, kuri minētos mērķus nav sasnieguši.**

Attiecībā uz bioloģiski noārdāmiem atkritumiem (BNA), tiks grozīti termiņi normatīvajos aktos., šos grozījumus MK skatīs 8.septembra sēdē.

Vienlaikus ir nodrošināts, lai pašvaldībām, atkritumu apsaimniekotājiem un poligonu operatoriem būtu **pieejams finansējums BNA apsaimniekošanai.**

Arī nākamā (2021. – 2027. gada) plānošanas perioda ietvaros plānots turpināt ieguldījumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstībā, veicinot atkritumu (t.sk. BNA) pārstrādi, dalītās atkritumu savākšanas sistēmas pasākumus, kā arī atkritumu rašanās novēršanas pasākumus.

Attiecībā uz depozīta sistēmu.

VARAM jūlija sākumā iesniedza Ministru kabinetā Depozīta sistēmas darbības noteikumu projektu. (2020.gada 11.augustā pieņēma MK noteikumus Nr. 519) Šo noteikumu 3. pielikumā noteikti depozīta iepakojuma pieņemšanas, savākšanas, nodošanas atkārtotai izmantošanai un pārstrādes procentuālie apjomi un termiņi šo mērķu sasniegšanai līdz 2030.gadam. Noteikumi nosaka, ka, ja pašvaldības teritorijā nav depozīta iepakojuma pārdevēja, kuram ir pienākums pieņemt no galalietotāja izlietoto dzērienu depozīta iepakojumu, vai šādu tirdzniecības vietu skaits neatbilst minimālajām prasībām, depozīta sistēmas operators organizē izlietotā dzērienu depozīta iepakojuma pieņemšanu vietā, kura saskaņota ar pašvaldību.

2. Reģionālā attīstība un plānošana:

2.1. Reģioni, to funkcijas un reģionālā attīstība, tās īstenošanas atbalsts, t.sk. Reģionālās politikas pamatnostādņu īstenojamie pasākumi.

2.2. Savlaicīga gatavošanās ES fondu apguvei 2021.–2027. gadā.

2.3. Teritorijas attīstības plānošana pārejas periodā (t. sk. laikā no 2020. gada 1. jūnija līdz pašvaldību vēlēšanām) un teritorijas attīstības plānošanas sistēmas attīstība.

LPS:

Ir stājies spēkā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums, kura 14.pants nosaka, ka valsts un pašvaldību kopīgu funkciju realizēšanai tiek izveidoti Kurzemes, Zemgales, Rīgas, Vidzemes un Latgales administratīvie reģioni, kuru statusu un darbības nosacījumus regulē atsevišķs likums.

MK 28.01.2020 pieņemts zināšanai informatīvais ziņojums "Par plānošanas reģionu darbības pilnveidošanu" un protokollēmumā paredzēts, ka ministrijas līdz 01.04.2020. iesniedz VARAM sākotnējos priekšlikumus par to, kādu kompetenci vai uzdevumus ministrija būtu gatava nodot reģionālajam pārvaldes līmenim. LPS uzskata, ka situācijā pēc ATR veikšanas, administratīvo reģionu izveidošana, kuros valsts pārvalde un pašvaldības kopīgi risinātu reģionālās attīstības problēmas, varēs labot Latvijai raksturīgo ekonomikas mono centrismu.

Kādi ir konkrētie soļi šo jautājumu risināšanā, kā tiks veidots likums, kāds būs finansējums administratīvajiem reģioniem un to funkcijas, vismaz iezīmētās?

VARAM:

Izskatot informatīvo ziņojumu "Par plānošanas reģionu darbības pilnveidošanu", pieņēma lēmumu, kas paredz EM, FM, IeM, IzM, KM, LM, SM, TM, VM un ZM līdz 01.04.2020. iesniegt VARAM sākotnējos priekšlikumus par to, kādu kompetenci vai uzdevumus ministrija būtu gatava nodot plānošanas reģioniem, norādot finansējuma avotus. Attiecīgi VARAM ir apkopojusi un izvērtējusi ministriju priekšlikumus.

Likumprojekts tiks sagatavots līdz 01.01.2021.

Būtiskākie priekšdarbi nacionālajā līmenī ir veikti – izstrādātas un apstiprinātas Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam.

Pamatojoties uz Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam, Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027.gadam un attiecīgi ES fondu Darbības programmas projektā iekļauti šādi galvenie reģionālās attīstības atbalsta pasākumi:

- Reģionālās ekonomikas attīstība;
- Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana;
- Plānošanas reģionu, pašvaldību administrācijas un citu teritorijas attīstības plānošanā iesaistīto pušu kapacitātes celšana.

Saskaņā ar minētajām pamatnostādņēm, atbalstu plānots sniegt visiem plānošanas reģioniem un pašvaldībām, vienlaikus lielāks atbalsts tiks sniegts reģioniem ar augstākām reģionālās attīstības atšķirībām, diferencējot atbalstu atbilstoši apgrieztajai IKP uz vienu iedzīvotāju proporcijai.

Saskaņā ar Darbības programmas projektu, Latvija plāno ilgtspējīgas pilsētu attīstības īstenošanai izmantot funkcionālo teritoriju pieeju. Ieguldījumus plānots ieviest, balstoties uz piecām plānošanas reģionu attīstības programmām un tām pakārtotām vietējo pašvaldību attīstības programmām.

Sagatavojoties ES fondu ieviešanai 2021.-2027.gada plānošanas periodā, būs plānošanas reģionu attīstības programmu izstrāde. Darbības programmas projekts arī uzsver, ka plānošanas reģionu attīstības programmas būs integrētas un uz teritoriālo pieeju balstītas.

Nozīmīga būs arī pašvaldību attīstības programmu izstrāde jaunā administratīvi teritoriālā iedalījuma ietvaros, kas būs priekšnosacījums ES fondu līdzfinansētu projektu īstenošanai reģionālās attīstības atbalsta pasākumos.

Pašvaldībām ir paredzēts piešķirt valsts budžeta līdzfinansējumu jaunizveidojamās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas projektu izstrādei.

Kārtību un nosacījumus valsts budžeta līdzfinansējuma saņemšanai un izlietošanai noteiks izstrādes procesā esošais MK noteikumu projekts "Jaunizveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība".

Teritorijas attīstības plānošanas sistēmas attīstība

Šobrīd noslēguma fāzē ir TAPIS 3.kārtas attīstības un pilnveides projekts, kura laikā ir īstenotas sekojošas aktivitātes:

- Publiski pieejams Jūras telpiskais plānojums un tā dati dažādos griezumos;
- Nodrošināta datu apmaiņa ar plānošanā nozīmīgiem datu turētājiem – VZD ĢIS, BIS, "Latvijas Vēstnesi";
- Pilnveidots teritorijas plānošanas dokumentu izstrādes process sistēmas vidē, iekļaujot atsevišķus SIVN procesus, uzlabota apbūves noteikumu struktūra;
- Pilnveidota Informatīvās izziņas par zemes vienības atļauto izmantošanu informācija, iekļaujot izziņā kartes informāciju, kā arī radīta iespēja izziņu iegūt no TAPIS publiskās daļas Ģeoportālā;
- Pilnveidota informācija TAPIS publiskajā daļā Ģeoportālā, tai skaitā, priekšlikumu iesniegšana, informācijas meklēšana, pieteikšanās paziņojumu saņemšanai;
- Veikti sistēmas tehnoloģiskie uzlabojumi – pārejas uz programmatūru jaunākām versijām.

TAPIS 3.kārtas projekts beigsies 2020.gada novembrī, bet sistēmas pilnveidošana un attīstība tiks turpināta. VARAM TAPIS sistēmas attīstībai plāno izmantot arī nākamā ERAF finansējuma periodā pieejamos finanšu līdzekļus. Plānots pilnveidot gan esošās sistēmas funkcionalitātes, gan izstrādāt jaunas. Kā vēl viens TAPIS attīstības virziens minama jaunas funkcionalitātes izveide pašvaldības īstenoto attīstības projektu sabiedrības iesaistes publiskajās apspriešanās nodrošināšanai.

Teritorijas attīstības plānošana pārejas periodā (t. sk. laikā no 01.06.2020. līdz pašvaldību vēlēšanām)

Stājoties spēkā Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam, ir uzsākta aktīva rīcība normatīva regulējuma, kas noteic plānošanas dokumentu izstrādi, papildināšanai.

Saskaņā ar minētajā likumā doto deleģējumu, ir izstrādāts MK noteikumu projekts "Jaunizveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība". Mērķis – noteikt kārtību, kādā administratīvi teritoriālās reformas ietvaros piešķir valsts budžeta līdzfinansējumu jaunizveidojamās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu (ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu izstrādei). Minētais noteikumu projekts noteic tikai finansējuma saņemšanas kārtību. Savukārt, lai noteiktu skaidru šo dokumentu izstrādes procedūru, ir sagatavoti grozījumi MK 14.10.2014. noteikumos Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".

Puses vienojas:

1. Jāturpina darbs pie ES fondu plānošanas, ievērojot pašvaldību intereses un iespējas.
2. Līdz šā gada 1. oktobrim sasaukt VARAM un LPS tikšanos, lai izrunātu un vienotos par interesējušiem/aktuālajiem jautājumiem.

3. Vide:

3.1. Biotopu eksperta slēdziena derīguma termiņš.

LPS:

Gan teritorijas plānojuma izstrādes gaitā, gan būvniecības ieceru procesā, saņemot tehniskos noteikumus, kā arī citos gadījumos, nepieciešami sertificētu ekspertu atzinumi. Nereti rodas gadījumi, ka, lai gan ir saņemts sertificēta eksperta atzinums, pēc laika tāds tiek pieprasīts atkārtoti, pamatojot ar to, ka iepriekšējais atzinums ir sniegts pārāk ilgu laiku atpakaļ un situācija dabā pa šo laiku ir mainījusies. Tomēr neviens normatīvais akts nenosaka, cik ilgu laiku eksperta atzinums ir derīgs. Īpaši aktuāli tas kļūst pēc Dabas skaitīšanas projekta beigām. Uzsākoties šim projektam, kā viens no ieguvumiem tika minēts administratīvā un finanšu sloga mazinājums, jo

ES nozīmes biotopi būs nokartēti un ievietoti dabas datu sistēmā "Ozols", tādēļ, plānojot noteiktu darbību veikšanu, nebūs nepieciešamība pēc sertificēta eksperta slēdziena. Tomēr, tieši tāpat, kā nav zināms, cik ilgu laiku ir spēkā eksperta atzinums, nav skaidrs, cik ilgu laiku būs aktuāli dati par ES nozīmes biotopiem vai aizsargājamo augu vai dzīvnieku sugu atradnēm dabas datu sistēmā "Ozols". Šo neskaidrību dēļ var rasties situācijas, ka, balstoties uz esošajiem datiem vai ekspertu slēdzieniem, tiek plānots veikt noteiktas darbības, tiek iztērēts laiks un finanšu līdzekļi projektu sagatavošanai, tomēr tiek pieprasīti atkārtoti ekspertu slēdzieni, kā rezultātā plānotās darbības tiek aizlieltas.

Līdz ar to LPS uzskata, ka nepieciešams noteikt, cik ilgi ir aktuāli dabas datu sistēmā "Ozols" esošie dati (cik ilgu laiku pēc konkrētās dabas vērtības ievietošanas "Ozolā" nevar pieprasīt atkārtotu eksperta slēdzienu), kā arī noteikt sertificēta eksperta atzinuma derīguma termiņu. Jāapkopo gadījumi, kuros nepieciešami sertificētu ekspertu atzinumi un jāizvērtē iespējas noteikt situācijas, kurās atkārtots eksperta slēdziens nav nepieciešams.

VARAM:

Sugu un biotopu aizsardzības likums un MK 30.09.2010. noteikumi Nr. 925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības" nenosaka ekspertu atzinuma derīgu termiņu. Katrā gadījumā ekspertu atzinuma derīgums un saturs jāvērtē pēc būtības un iestādei, kas pieņem attiecīgu lēmumu par darbību (ir gadījumi, ka atzinums ir sagatavots par vienu darbību, realizēt plāno kaut ko pilnīgi citu). Būtiski ir kādai darbībai un kāpēc ir prasīts eksperta atzinums un vai situācija dabā ir mainījusies, ja atzinums tiek izmantots pēc ilgāka laika. Nesaskatām lietderību noteikt normatīvajos aktos derīguma termiņu.

Puses vienojas:

1. Sertificēta eksperta slēdziens ir spēkā līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par konkrēto darbību (tiek izsniegti tehniskie noteikumi, tiek pabeigts ietekmes uz vidi novērtējuma process utt.). Tas nozīmē, ka, piemēram, neskatoties uz to, cik ilgi notiek ietekmes uz vidi novērtējuma process, netiek pieprasīts atkārtots eksperta slēdziens.
2. Dažādu darbību veikšanai ir nepieciešami atsevišķi ekspertu slēdzieni. Piemēram, ja kādā vietā plānots izbūvēt tūrisma infrastruktūru (laipas, tiltiņus) un eksperts par to ir sniedzis pozitīvu atzinumu, tad, mainot sākotnējo iecerī un tajā vietā rokot dīķi, nepieciešams atkārtots eksperta slēdziens, jo abas darbības ir ar atšķirīgu ietekmi uz vidi.
3. Pēc Dabas skaitīšanas (ES nozīmes biotopu kartēšanas) pabeigšanas eksperta slēdziens par biotopu esamību vai neesamību nebūs nepieciešams, jo dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" būs pieejami aktuālie dati, līdzīgi kā Kadastra informācijas sistēmā. Līdz Dabas skaitīšanas pabeigšanai dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" informācija nav pilnīga, tādēļ, pirms izvērtēt kādas darbības veikšanu, ieteicams sazināties ar Dabas aizsardzības pārvaldi un noskaidrot, vai konkrētajā vietā Dabas skaitīšana ir notikusi, kā rezultātā ir zināmi dati par ES nozīmes biotopu esamību vai neesamību, vai arī nepieciešams eksperta slēdziens, jo biotopu kartēšana šajā vietā vēl nav veikta.

3.2. Pamatjautājumi par:

- ✓ *atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna izstrādes gaitu,*
- ✓ *reģionālo plānu uzdevumiem,*
- ✓ *investīcijām mērķu sasniegšanai atkritumu apsaimniekošanas jomā.*

LPS:

Valsts plāns un reģionālie plāni: galvenās plānu sadaļas, izmaiņas darbībā (atkritumu apsaimniekošanas reģionu skaits, esošo poligonu darbība pēc reģionu skaita samazināšanas, atbildība par teritorijas uzturēšanu u.c.), atkritumu apsaimniekošanas centri – uzdevumi, atbildība.

Dalītā atkritumu vākšana – infrastruktūra un investīcijas.

Aprites ekonomika un zaļais kurss – pasākumi atkritumu apsaimniekošanā un finanses.

Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšana, aptverot jaunas materiālu grupas, plānojama reizē ar reģenerācijas un pārstrādes jaudu palielināšanu, paredzot ES fondu finansējuma piesaisti.

VARAM:

Par atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna izstrādes gaitu

21.07.2020. noslēgts līgums ar firmu “Geokonsultants” iepirkumam “Investīciju vajadzību izvērtējums atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021. - 2028. gadam izstrādei”. Šī pētījuma ietvaros paredzēts noteikt atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības un investīciju prioritātes un izstrādāt priekšlikumus poligonu pārstrukturēšanai un jaunajām atkritumu apsaimniekošanas reģionu robežām.

Vienlaikus VARAM strādā pie Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028.gadam (turpmāk - AAVP) sagatavošanas, nodrošinot sabiedrības un ieinteresēto pušu iesaisti AAVP izstrādē. Apjomīgā satura dēļ, AAVP tiek publiskots pa nodaļām.

Šā gada augustā sāksies arī AAVP SIVN process. Paredzēts, ka AAVP kopā ar Vides pārskatu VARAM iesniegs MK apstiprināšanai līdz 30.10.2020.

Par reģionāliem plāniem

Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma grozījumiem (spēkā no 01.08.2020.) atkritumu apsaimniekošanas reģionos ietilpstošās pašvaldības līdz 30.12.2022. izstrādā un apstiprina atkritumu apsaimniekošanas reģionālos plānus vai, ja pašvaldība nepiekrīt apstiprināt atkritumu apsaimniekošanas reģionālo plānu atkritumu apsaimniekošanas plānu, tā izstrādā plānu savai administratīvajai teritorijai.

Par investīcijām mērķu sasniegšanai atkritumu apsaimniekošanas jomā

Lai sasniegtu ES direktīvu mērķus un radītu priekšnoteikumus aprites ekonomikas ieviešanai, Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027.gadam (NAP 2027) ir noteikti pasākumi un finansējums to īstenošanai:

- vietējo resursu, efektīvākai izmantošanai,
- atkritumu rašanās novēršanai un apglabājamo atkritumu samazināšanai un atkritumu pārstrādes īpatsvara palielināšanai.

Kopējais NAP plānotais finansējums ir 140 milj. euro.

Šobrīd norit ES fondu plānošana un Darbības programmas Latvijai 2021.–2027.gadam izstrāde. Investīcijas ir jāplāno atbilstoši NAP 2027, AAVP 2021.-2028. gadam, kā arī Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020. – 2027. gadam. Tā kā šie nozares dokumenti vēl nav apstiprināti MK, investīciju piedāvājums var tikt precizēts atbilstoši šiem dokumentiem.

Šobrīd Darbības programmas pirmā versija paredz ES fondu finansējuma piesaisti:

- a) atkritumu pārstrādes un reģenerācijas iekārtu jaudas palielināšanai un jaunu jaudu nodrošināšanai;
- b) atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšana, aptverot jaunas materiālu grupas;
- c) esošo atkritumu poligonu pielāgošanai, pārkvalifikācijai vai pārveidei citām atkritumu apsaimniekošanas darbībām.

Uz šīm investīcijām varētu pretendēt pašvaldības, to iestādes un kapitālsabiedrības, atkritumu apsaimniekošanas poligoni, kā arī komersanti, bet ievērojot normatīvajos aktos noteikto atbildības sadalījumu.. Šobrīd konkrētie finansēšanas mehānismi, atbalsta apjoms un iespējamie finansējuma saņēmēji/projektu iesniedzēji nav definēti.

Puses vienojas:

1. Turpināt darbu pie atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021. – 2028.gadam.

2. Lai sasniegtu ES direktīvu mērķus un radītu priekšnoteikumus aprītes ekonomikas ieviešanai, efektīvāk izmantot vietējos resursus, veicināt vairākkārt lietojama iepakojuma izmantošanu, mazināt atkritumu rašanos.
3. Esošo atkritumu poligonu pielāgošana vai pārveide citām atkritumu apsaimniekošanas darbībām pēc izvērtēšanas plānojama atkritumu apsaimniekošanas plānā, paredzot ES fondu finansējuma piesaisti.

4. IKT un transporta joma:

4.1. Nākamā plānošanas perioda (2021–2027) ERAF finansējuma piešķiršana pašvaldību IKT projektam (-tiem).

LPS:

Plānojamā nākamā (2021-2027) perioda ERAF finansējumu, paredzēt pašvaldībām līdzekļus IKT jomā:

- Pašvaldību koplietošanas IKT infrastruktūras un pakalpojumu izveidei/attīstībai;
- Datu apmaiņas procesu starp tiešās valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām optimizācijai;
- Viedo pašvaldību un 5G tīklu/tehnoloģiju atbalstam.

VARAM:

Balstoties uz Latvijas DESI indeksa vērtējumu, salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm, Kohēzijas struktūrfondu digitalizācijas prioritātes ietvaros Latvija var pamatot tikai tādas intervences, kas ir mērķētas uz komersantu digitālo integrāciju un digitālo kompetenču un prasmju attīstību. Tiešveidā valsts (t.sk. pašvaldību) digitālo pakalpojumu attīstību, lai novērstu atpalicību no citām dalībvalstīm, mēs nekādi nevaram. Tāpēc Latvijas izvēlētā un EK līdz šim atbalstītā stratēģija struktūrfondu piesaistei valsts IKT risinājumu attīstībai ir balstīta uz aspektiem:

1) Ieguldījumi atvērtās koplietošanas platformās, kas veicinās komersantu digitalizāciju un, tajā skaitā arī komerciālu digitālo pakalpojumu attīstību. Pašas valsts un pašvaldību pakalpojumu pilnveidojumi var būt tikai labs blakus iznākums šo primāri uz komersantiem orientēto platformu attīstībai un ieviešanai.

2) Ieguldījumi valsts pakalpojumu atbilstības ES jauno prasību. Primāri kalpojot ES jauno prasību (SDG u.c.) izpildei, cita veida uzlabojumi pilnveidotajos pakalpojumos var būt tikai blakus produkts.

Ņemot vērā šo apstākli, kā arī arvien saasinoties valsts IKT kompetenču deficīta problēmai, VARAM uzskata par lietderīgu valsts IKT resursu un kompetenču konsolidācijas pieeju attiecināt arī uz struktūrfondu projektu pārvaldību un tehnisko realizāciju. VARAM plāno organizēt būtiski mazāku skaitu apjomīgu tematisku un EK prasībām atbilstošu projektu iepriekšējā liela skaita relatīvi mazo projektu vietā. Nodoms – mazs skaits projektu, lielu daļu no tiem pārvaldot un administratīvi atbalstot centralizētam VARAM nodrošinātam projektu pārvaldības dienestam (PMO), citām valsts pārvaldes institūcijām un pašvaldībām šajos projektos iesaistoties kā projektu īstenošanas partneriem. Sākotnēji iecerētas projektu tēmas ir:

- 1) valsts platformas,
- 2) datu demokratizācija un pārvaldība ar datu subjektu tās centrā,
- 3) teritoriālo datu apstrādes risinājumu projekts,
- 4) pārrobežu pakalpojumu attīstības projekts, utt.

Pašvaldības, vēlams, ar pašvaldību koplietošanas risinājumu centru starpniecību, varēs iesaistīties visos minētajos projektos kā projektu īstenošanas partneri.

Puses vienojas:

Izvērtēt iespēju 2021. – 2027. gada plānošanas periodā turpināt šajā periodā iesākto IKT projektu vērtēšanas praksi, proti, IKT jomas projektu saskaņošanu ar LPS un LLPA (Latvijas Lielo pilsētu asociāciju), lai izvērtētu projektu ietekmes jomas un mērķus pašvaldību griezumā.

4.2. Valsts līdzfinansējums pašvaldību koprisinājumu uzturēšanai.

LPS:

Rīgas un Ventspils ERAF projektiem tuvojas to noslēgums, kļūst aktuāls jautājums par nodevumu uzturēšanu turpmākos gadus, jo laicīgi jāsāk plānot budžeti, ņemot vērā ATR ietekmi arī uz šiem projektiem. LPS izsaka cerību, ka valsts VARAM personā, pildīs Ministru kabineta lēmumu par abu projektu uzturēšanas līdzfinansējumu un laicīgi sagatavos un iesniegs budžeta pieprasījumu.

Nākamajā plānošanas periodā, iespējams, varētu tikt izveidoti vēl citi koplietošanas IKT risinājumi pašvaldībās, nepieciešama vienota kārtība un kritēriji par valsts budžeta līdzfinansējuma iespēju šādiem risinājumiem.

VARAM:

VARAM ieskatā šobrīd aktuāli ir jautājumi par Rīgas un Ventspils pašvaldību īstenoto SAM 2.2.1. projektu ietvaros izstrādāto vairākās pašvaldībās izmantojamu koplietošanas IKT risinājumu uzturēšanas finansēšanu. MK, saskaņojot šo projektu īstenošanu, ir šādi lēmis par to rezultātu uzturēšanas finansējuma avotiem:

- Ventspilij – pēc projekta pabeigšanas noteikt projekta uzturēšanas izmaksas ne vairāk kā **150 000 euro gadā**, kas tiks segtas no VARAM budžeta programmā “Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti” pieejamiem resursiem.
- Rīgai – **72 059 euro** VARAM pieprasīt papildus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

VARAM rūpēsies, lai šis finansējums tiek piešķirts, ne vēlāk, kā nākošajā kalendārajā gadā pēc projekta īstenošanas pabeigšanas - t.i. sākot ar 2022. gada budžetu.

Puses vienojas:

Izstrādājot valsts vienoto IKT pārvaldības regulējumu, paredzēt tajā kārtību un kritērijus pašvaldību līdzdalībai valsts un pašvaldību IKT koprisinājumu projektos un to finansēšanā un uzturēšanā.

5. Pieejamie finanšu resursi un plānotās aktivitātes pašvaldībām, apgūstot Taisnīgās pārejas fondu, Atjaunošanas un noturības veicināšanas fondu un Kohēzijas papildinājuma līdzekļus.

LPS:

LPS, izejot no savas pieredzes, vēlas pievērst uzmanību politikām tādām kā Eiropas zaļais kurss, viedā stratēģija RIS3, ES klimata likums, ES rūpniecības attīstības stratēģija, kas runā par ekoloģisku un digitālu MVU, Viedo mobilitāti, kas runā par videi draudzīgu transportu un bezizmešu sabiedrisko transportu, aprites ekonomiku un ilgspējīgu enerģētiku ar energoefektivitāti, kur visi šie jautājumi skar pašvaldības un pašvaldību kapitālsabiedrības.

Ņemot vērā, ka Latvija ir atbalstījusi ES 2030. gada siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazināšanas mērķi paaugstināt līdz -55% (salīdzinājumā ar 1990. gadu), kur citas valstis ir apliecinājušas gatavību 50%, tad jautājums, kādā veidā šie pasākumi tiks veikti. Eiropas zaļais kurss ir nosprausts ar mērķi papildus klimata neitralitātes politikai attīstīt MVU sektoru, kur EK savā paziņojumā ir skaidri paudusi, ka tas būs instruments Covid-19 krīzes pārvarēšanai.

LPS ir identificējusi risku, ka ES stratēģijas, programmas ir sadrumstalotas starp ministrijām un līdz šim nav apvienoti vienotā plānošanas dokumentā.

LPS aicina:

1. VARAM veikt situācijas izvērtējumu par EK regulām, direktīvām un stratēģijām, kas uzliek par pienākumu transformēt daudzus pakalpojumus.
2. Sadarbībā ar EM izvērtēt iepriekšējo gadu ieguldījumus zinātnē, inovācijā, kompetences centros un klasteros un, izejot no jaunām politikas iniciatīvām, identificēt, uzņēmējus, kas varētu zaļā kursa un zaļā iepirkuma ietvaros attīstīt kādu no produktiem/ pakalpojumiem.
3. Mērķis būtu identificēt inovatīvus risinājumus un tālāk tos atbalstīt, lai palielinātu darba spēka nodokļu īpatsvaru vietējā ražošanā un apstrādē, tādā veidā iegūstot tieši no 10 miljardu vērtā ES fonda finansējuma.

Pašvaldībām izmantojot zaļā iepirkuma priekšrocības, vai izmantojot inovatīvo iepirkumu, vai arī veidojot īpašas projekta izpētes vienības ar zinātniekiem būtu iespēja aktīvi atbalstīt inovatīvus risinājumus un palīdzēt izveidoties konkurētspējīgiem ražošanas uzņēmumiem.

VARAM:

2020. gada 17.-21. jūlija Eiropadomes sanāksmes laikā dalībvalstu vidū tika panākta vienošanās par ES daudzgadu budžetu, lai uzsāktu sarunas ar Eiropas Parlamentu un pēc iespējas ātrāk sāktu dialogu par priekšlikuma gala versiju.

[1] Dalībvalstis vienojās par atveseļošanās pasākumu kopumu (*Next Generation EU*), kura lielāko daļu sastāda Atveseļošanās un noturības mehānisms (turpmāk - ANM), kas sniegs apjomīgu finansiālu atbalstu dalībvalstu īstenotajām reformām un investīcijām ar mērķi mazināt Covid-19 pandēmijas ekonomisko un sociālo ietekmi.

ANM kopējais ES finansējums plānots 750 miljardu euro apmērā, no kuriem 390 miljardi euro būs granti un 360 miljardi euro plānoti aizdevumi. Ņemot vērā ANM finansēšanas shēmas pagaidu raksturu saistībā ar dalībvalstu ekonomikas atveseļošanu, šo resursu pieejamības periods ir ierobežots līdz 2024. gadam, taču juridiskās saistības par finansiālo atbalstu vismaz 70% apmērā no kopējā finansējuma jāuzņemas līdz 2022. gadam. Šo aizdevumu plānots atmaksāt laika periodā no 2027.-2058. gadam. ANM tiks piesaistīts jaunajam 1,074 triljonu euro ES daudzgadu budžetam, kura kopējā summa tādējādi būs 1,82 triljoni euro. **Latvijai plānots piešķirums 1,99 miljardu euro apmērā.**

ANM mehānisms atbalstīs investīcijas un reformas, kas padarīs dalībvalstu tautsaimniecības noturīgākas – palīdzēs risināt sociālekonomiskās problēmas dažādos sektoros, kā arī jautājumos, kas ir saistīti ar uzņēmējdarbības vidi, tai skaitā valsts pārvaldē un finanšu nozarē. Lai izmantotu ANM finansējumu, katrai dalībvalstij jāsagatavo reformu un investīciju plāns 2021.–2023. gadam, kuru apstiprinās Eiropas Komisija un ES Padome. Maksājumi tiks veikti, pamatojoties uz sekmīgi panākto progresu. ANM instrumenta regulas priekšlikums pašlaik atrodas izstrādes stadijā.

[2] Daļu no ES atveseļošanās pasākumu kopuma iekļauj arī programma React-EU (“*Atveseļošanas palīdzība kohēzijai un Eiropas teritorijām*”), kas paredz kohēzijas atbalstu dalībvalstīm, ar mērķi palīdzēt pārvarēt plaisu starp jau esošajiem krīzes likvidēšanas pasākumiem un ilgtermiņa atveseļošanās programmas finansējumu. *React-EU* finansējums būs pieejams 2021.-2022. gadam, savukārt, investīcijas jāveic līdz 2023. gadam. Programmas kopējais ES finansējums paredzēts 47,5 miljardu euro apmērā un tā ietvaros **Latvijai plānots piešķirums 272 miljonu euro apmērā, tādējādi papildinot 2014.-2020. gada finansējumu.** Programma prioritāri atbalstīs katras dalībvalsts kritiskākās nozares. *React-EU* atbalsta investīcijas darba tirgu atjaunošanai, izmantojot darbā pieņemšanas subsīdijas, saīsināta darbalaika shēmas un jauniešu nodarbinātības pasākumus, atbalstu veselības aprūpes sistēmām, kā arī apgrozāmā kapitāla nodrošināšanu MVU. Atbalsts būs pieejams visās ekonomikas nozarēs, palielinot investīcijas, kas jau ir plānotas turpmāko kohēzijas programmu ietvaros.

Par *React-EU* regulas priekšlikumu 22.07.2020. ir panākta daļēja ES Padomes vienošanās un sagaidāms, ka tuvākajā laikā tiks sāktas sarunas ar Eiropas Parlamentu par priekšlikuma gala redakciju.

[3] Atsevišķa ES atveseļošanās finansējuma sadaļa ir arī Taisnīgas pārkārtošanās fondam (turpmāk - TPF), kas ietver gan daļu no kopējā ES daudzgadu budžeta, gan arī atveseļošanās pakotnes finansējumu. TPF paredzēts, lai mazinātu zaļās pārkārtošanās sociālekonomisko ietekmi visvairāk skartajos reģionos.

ES kopējais finansējums ir 10 miljardi euro, **no kura Latvijai plānots piešķirums 198 miljonu euro apmērā, t.i., 121 milj. euro no Eiropas atveseļošanās instrumenta, savukārt, 77 milj. euro plānoti no daudzgadu budžeta aploksnes.** TPF regulas priekšlikums nosaka, ka Latvijai jāveic obligāts naudas pārvietojums no ERAF un ESF+ resursiem uz TPF prioritāti un tiem jābūt 1,5 līdz 3 reizes lielākiem par atbalsta summu. Savukārt, Eiropas atveseļošanās instrumenta piešķirtais finansējums būs jāinvestē 2021.-2024. gadā. TPF pieejamie finanšu resursi tiks plānoti kā daļa no nākošā plānošanas perioda darbības programmas 2021.-2027. gadam.

Par TPF regulas priekšlikumu 24.06.2020. tika panākta daļēja ES Padomes vienošanās, tāpēc regulas gala versija būs pieejama tikai pēc dialogu fāzes ar Eiropas Parlamentu.

TPF atbalstītās darbības tiks īstenotas, ievērojot ES prioritātes klimata un vides jomā, kā arī ņemot vērā Eiropas zaļā kursa mērķus. TPF pasākumiem nepieciešams veicināt virzību uz klimatneitralitāti, kā arī atbalstīt vietējo ekonomiku un ilgtermiņu. Attiecībā uz to nozaru pārveidošanu, kurās ir augsts siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju līmenis, plānots veicināt jaunas darbības, izmantojot jaunas tehnoloģijas, procesus vai produktus, būtiski samazinot SEG emisijas saskaņā ar ES 2030. gada mērķrādītājiem klimata jomā un līdz 2050. gadam sasniedzamo ES klimatneitralitāti, vienlaikus saglabājot un uzlabojot nodarbinātību un izvairoties no vides degradācijas.

Latvijā atbalstāmās aktivitātes tiks noteiktas **Taisnīgas pārkārtošanās teritoriālajā plānā**, kura izstrāde atrodas sākuma posmā, taču turpmākajā plāna izstrādē tiks iesaistīti arī LPS un plānošanas reģioni, tostarp attiecīgā reģiona pašvaldības. Plāna izstrādes laikā tiks veidotas divu līmeņu grupas – vadības grupa un ekspertu darba grupa.

Ņemot vērā Eiropas Komisijas pausto viedokli 2020. gada paziņojumā par Latviju (D pielikumā), **TPF kontekstā tiek izcelti divi Latvijas reģioni - Latgale un Vidzeme, pamatojoties uz kūdras ieguves rādītājiem** un to potenciālo iespēju samazināt SEG emisijas kūdras ieguves procesā. Komisija uzskata, ka Vidzemē un Latgalē pāreja uz klimatneitrālu ekonomiku radītu ievērojamu sociālekonomisko ietekmi, tāpēc aicina Latviju koncentrēties uz šiem diviem reģioniem. **Latvijas pozīcija šajā jautājumā ir palikusi nemainīga – Latvija atbalsta elastīgāku ģeogrāfiskā tvēruma politiku un vēlētos paplašināt ģeogrāfisko tvērumu uz visu Latvijas teritoriju, izņemot Rīgas plānošanas reģionu, kā arī pēc iespējas paplašināt arī TPF atbalstāmo darbību loku.**

Puses vienojas:

1. LPS atbalsta Taisnīgā pārkārtošanās fonda aktivitātes visā Latvijas teritorijā, kā arī pēc iespējas paplašināt TPF atbalstāmo darbību loku.
2. Septembra beigās atgriezties LPS un VARAM pie sarunas par pašvaldību iespējām un aktivitātēm nākamajā plānošanas periodā.

6. Likumprojekta “Likums par pašvaldībām” izstrādes gaita un konceptuālie jautājumi.

LPS:

Ja jau tiek rakstīts jauns likums, tad par jauno likumprojektu ir nepieciešamas pamatīgas diskusijas. LPS aicina, diskutējot par likumprojektu, strikti nepieturēties pie informatīvā ziņojuma “Par Pašvaldību likuma izstrādi”, bet diskutēt un meklēt labākos iespējamus risinājumus, lai uzlabotu pašvaldību tiesisko regulējumu.

Valstij ik gadus par katru novada pagastu un katru novada pilsētu, kā arī par valstspilsētu apkaimēm jāpublicē dati par:

- reģistrēto iedzīvotāju skaitu

- darbaņēmēju skaitu un atalgojumu, to samaksājamiem darbaspēka nodokļiem
- pašnodarbināto skaitu un atalgojumu, to samaksājamiem darbaspēka nodokļiem
- pensionāru skaitu un tiem izmaksājām pensijām
- nekustamo īpašumu un zemes kadastrālajām vērtībām, attiecīgi valsts, pašvaldību, uzņēmumu un fizisko personu īpašumā
- patērēto enerģiju no sadales tīkliem, attiecīgi iestādēm, uzņēmumiem un mājsaimniecībām.

LPS uztur prasību veidot atsevišķas Valsts programmas pēc 2021. gada pašvaldību reformas novadu attīstības centru atbalstam un nomales efekta samazināšanas pasākumiem.

LPS aicina izskatīt iespēju veikt VARAM regulāru sociālekonomiskās situācijas izvērtējumu un monitoringu jaunveidojamos novados, to iekšienē.

VARAM:

MK 14.07.2020. pieņēma zināšanai informatīvo ziņojumu "Par Pašvaldību likuma izstrādi" un uzdeva VARAM izstrādāt un līdz 31.10.2020. iesniegt izskatīšana MK jauno Pašvaldību likuma projektu.

Jauna pašvaldību likuma izstrādi paredz arī Valdības rīcības plāna Deklarācijas par A.K.Kariņa vadītā MK iecerēto darbību īstenošanai 228.punkts – izstrādāsim jaunu Vietējo pašvaldību likumu.

Saskaņā ar informatīvo ziņojumu galvenie **likumprojektā risināmie problēmjautājumi** ir:

- pašvaldību darba organizācijas uzlabošana;
- autonomo funkciju precizēšana;
- saistošo noteikumu tiesiskuma kontroles efektīvizēšana;
- sabiedrības iesaistes palielināšana pašvaldības darbā, paredzot jaunas iesaistes formas;
- varas dalīšanas principa nostiprināšana;
- atsevišķa regulējuma galvaspilsētai nepieciešamības izvērtējums.

Pašreiz VARAM **norit darbs pie likumprojekta** "Pašvaldību likums" izstrādes, un uz attiecīgām darba sanāksmēm atbilstoši izskatāmo jautājumu lokam **tiekl uzaicināti arī LPS pārstāvji** un uzklausīts viņu viedoklis attiecībā uz likuma nākotnes regulējumu.

VARAM aicina LPS un cer uz turpmāku konstruktīvu un rezultatīvu sadarbību likumprojekta izstrādē!

Puses vienojas:

Turpināt kopīgu darbu pie jaunā likumprojekta "Pašvaldību likums".

7. Novadu attīstības centru atbalsta iespējas un nomales efekta samazināšana pasākumi pēc ATR, t.sk. datu bāzu veidošana par sociālekonomisko situāciju un tās pārmaiņām novadu teritoriālajās vienībās.

LPS:

Izskatot Saeimā likumprojektu "Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums", gan LPS, gan deputāti savos priekšlikumos bija ietvēruši jautājumus par to, ka valstij, veicot reformu, jānodrošina līdzsvarota reģionālā attīstība.

Priekšlikumi par:

- pašvaldību un novadu teritoriālā dalījuma vienību attīstības vērtēšanu,
- valsts programmas attīstības centru atbalstam, paredzot finansēšanas avotus un finansēšanas kritērijus lielo pilsētu un novadu attīstības centru infrastruktūras attīstībai un līdzfinansējumu produktīvas uzņēmējdarbības piesaistīšanas atbalstam un
- valsts programmas nomales efekta mazināšanai novadu teritorijās, paredzot arī kritērijus, kas izmantojami ārpus katra novada administratīvā centra izmantojamo valsts

līdzfinansējumu infrastruktūras attīstībai, produktīvas uzņēmējdarbības atbalstam un prasmīga cilvēkkapitāla piesaistīšanai, netika atbalstīti kā šī likuma jautājumi, bet deputāti lēma, ka šos jautājumus VARAM ietvers citos likumos.

Nosakot administratīvos centrus, kas lielākoties sakrīt ar attīstības centriem, šos centrus centās noteikt vienmērīgi pa Latvijas teritoriju. Starp pašreizējām 119 pašvaldībām pēc ekonomiskās attīstības ranga vairums no šiem centriem atrodas ārpus labākajiem rādītājiem, īpaši ja vērtējam šajās teritorijās iekasētos nodokļus, darba algas, pašvaldību patstāvīgos ienākumus. Piemēram, ja centrs atrodas 116 vietā, tas nevarēs nodrošināt ekonomisko vilkspēju apkārtējā teritorijā.

Būtiski likt uzsvāru tieši uz produktīvu uzņēmējdarbību ar augstu pievienoto vērtību. Citādi reformas mērķus nevarēs sasniegt.

Ir svarīgi atklāt katra centra esošās un potenciālās priekšrocības, tādēļ jārada finanšu avoti, kas veicinātu centru izaugsmi pēc reformas

Ne mazāk svarīgi, lai valsts no savas puses uzņemtos zināmu atbildību par nomaļa efekta samazināšanu pēc reformas. Vajag motivāciju pašvaldībām īstenot atbalsta pasākumus arī ārpus centriem. Lielā daļā novadu vēlētajū vairākums būs tieši administratīvajos centros. Tas mudinās deputātus pieņemt centra iedzīvotājiem patīkamākus lēmumus, veicinot pārmērīgu investīciju un pakalpojumu koncentrāciju. Pareiza plānošana būtu nebūvēt ražošanas objektus tiešā dzīvesvietas tuvumā.

Tāpēc valsts politika, kas paredz arī vietējo līdzfinansējumu, nodrošinās rūpīgu izvērtēšanu un vismaz daļēji atbildēs uz iedzīvotāju jautājumu, kas ar nomaļu iedzīvotājiem tālāk notiks.

Lai nodrošinātu faktos balstītu vērtējumu, kas notiek novadu un valstspilsētu teritorijās pēc reformas, būtu lietderīgi organizēt centralizētu datu apkopojumu no valsts un valsts uzņēmumu datu bāzēm pagastu, novada pilsētu un valstspilsētās – to teritoriālā dalījuma vienību līmenī. Katrai pašvaldība un VARAM, kā arī pētnieki varētu šos apkopojumus izmantot.

VID, Labklājības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Valsts Zemes dienests, SIA Elektrum vāc datus, kas raksturo sociāli ekonomisko aktivitāti piemērotā mērogā. CSP apkopo demogrāfiskos datus šajā mērogā. Latvijas Universitāte sadarbībā ar LMT vāc datus par ekonomiskajām aktivitātēm teritorijās. Šiem datiem jābūt pieejamiem pašvaldībām un pētniekiem, kā arī pašvaldību asociācijām.

Nomaļa efekta samazināšanai LPS uzskata, ka:

- 1) pirmajos trīs gados pēc reformas jānodrošina pašvaldību daļas pieaugumu valsts nodokļu ieņēmumos;
- 2) Jāparedz dotāciju katram novadam, kas izmantojama pārmērīgas resursu koncentrācijas novēršanai un izmantojama teritoriālo vienību īpatnējo priekšrocību izmantošanai.

VARAM:

Atbalstam darba uzsākšanai jaunveidojamām pašvaldībām ATR ietvaros tiks piešķirts finansējums:

(1) kopīga administratīvās struktūras projekta izstrādei, kur pašvaldības tostarp var paredzēt arī dekoncentrētu pakalpojumu izvietojuma modeli, lai nodrošinātu to pieejamību visā novada teritorijā (MK noteikumu projekts “Kārtība, kādā administratīvi teritoriālās reformas ietvaros pašvaldībām piešķir valsts mērķdotāciju kopīga jaunveidojamā novada pašvaldības administratīvās struktūras projekta izstrādei”), kopējais apstiprinātais finansējums ir 525 000 euro, paredzot viena projekta vidējo izmaksu ne vairāk kā 18 750 euro apmērā, finansējuma sadalījums – 70% – 2020. gadā, 30% – 2021. gadā;

(2) kopīgu attīstības plānošanas dokumentu izstrādei (MK noteikumu projekts „Jaunizveidojamo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu projektu valsts līdzfinansējuma piešķiršanas kārtība”, kopējā summa 1 050 000 euro, viens saņēmējs var saņemt līdz 37 500 euro, finansējuma sadalījums 50% – 2020. gadā, 50% – 2021. gadā);

(3) dotācija administratīvo izdevumu līdzfinansēšanai (apstiprinātais kopējais finansējums 7 525 000 euro 2021. gadā, finansējuma summa vienai pašvaldībai atkarīga no apvienoto administratīvo teritoriju skaita).

Tāpat atbilstoši MK 05.11.2019. uzdevumam VARAM sadarbībā ar Satiksmes ministriju (turpmāk – SM) ir sagatavojusi priekšlikumu prioritārajam valsts budžeta pasākumam 2021., 2022. un 2023. gadam “**Investīciju programma autoceļu attīstībai administratīvi teritoriālās reformas kontekstā**”, paredzot finansējumu jaunā SM programmā. Priekšlikuma izstrādei VARAM sadarbībā ar SM, valsts akciju sabiedrību “Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk – LVC) un plānošanas reģioniem sagatavoja aktuālo sarakstu ar prioritāri pārbūvējamo un atjaunojamo valsts reģionālo un vietējo autoceļu posmiem, kas ir būtiski administratīvi teritoriālai reformai. Saraksta izstrādei VARAM lūdza visiem plānošanas reģioniem sadarbībā ar pašvaldībām sagatavot un iesniegt priekšlikumus ar prioritāri pārbūvējamo un atjaunojamo valsts reģionālo un vietējo autoceļu posmiem.

Darba procesā vairākiem ATR būtiskiem ceļu posmiem tika rasti risinājumi to sakārtošanai jau 2020. gadā no SM un LVC pieejamiem vai 2020.–2027.gadam plānotajiem finanšu avotiem ceļu posmu atjaunošanai un pārbūvei, t.sk. ES fondos 2021.-2027.gadam. Līdz ar to valsts budžetam tiks pieteikti autoceļu posmi, kam nepieciešams papildus budžets.

Saskaņā ar prioritāro pasākumu plānots atbalstīt līdz pat 900 km valsts reģionālo un vietējo autoceļu, kuru pārbūve un atjaunošana ir prioritāra administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai. Šo autoceļu pārbūvei un atjaunošanai nepieciešami 300 milj. euro.

2021. gadā papildu nepieciešamais indikatīvais finansējums ir 93,76 milj. euro, 2022. gadā –97,45 milj. euro, bet 2023. gadā – 108, 79 milj. euro.

Vietēja līmeņa teritoriju iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai pašvaldībās pašreiz notiek darbs pie likumprojekta izstrādes, kas paredz vietējo kopienu tiesības ievēlēt savus pārstāvjus, kārtību, kādā tiek izvirzīti kandidāti un ievēlēti valdēs, kā arī paredzēs iedzīvotāju valdēm konsultatīvas pašvaldības institūcijas.

Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 29.punktam VARAM plāno noteiktajā termiņā sagatavot **ziņojumu par izmaiņām pašvaldību un administratīvo reģionu sociālekonomiskajā situācijā**. Sociālekonomiskās situācijas un tās pārmaiņu novērtēšanai tiks izmantotas esošās datu bāzes, t.sk. RAIM un CSP..

Vienlaikus, tiek izvērtētas iespējas paplašināt teritoriālās statistikas klāstu un ieguves iespējas.

Puses vienojas:

VARAM un LPS savstarpēji sadarbojoties, jāidentificē un jāstrādā pie tā, lai vienotos, kas būtu tie dati/datu apjoms, kas ir būtiski un paplašināmi, lai varētu redzēt kā attīstās administratīvās teritorijas pēc ATR.

LPS uztur prasību:

1. 1. VARAM nodrošināt regulāru sociālekonomiskās situācijas izvērtējumu un monitoringu jaunveidojamos novados un to teritoriālajās vienībās.
2. VARAM nodrošināt, ka tiek veidotas atsevišķas Valsts programmas pēc 2021. gada pašvaldību reformas novadu attīstības centru atbalstam un nomales efekta samazināšanas pasākumiem:
 - 1) Novadu attīstības centru atbalstam izveidot īpašu programmu investoru piesaistīšanas paketei izveidei, kas nodrošinātu produktīvai un inovatīvai uzņēmējdarbībai piemērotas vides izveidošanu
 - 2) Nomales efekta samazināšanai:
 - a. Pirmajos trīs gados pēc reformas nodrošināt pašvaldību daļas pieaugumu valsts nodokļu ieņēmumos;

b. Paredzēt dotāciju katram novadam, kas izmantojama pārmērīgas resursu koncentrācijas novēršanai un izmantojama teritoriālo vienību īpatnējo priekšrocību izmantošanai.

8. Dažādi, t.sk. par pašvaldību saistošo noteikumu publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un sistematizāciju tiesību aktu portālā www.likumi.lv.

LPS:

Jautājumā par pašvaldību saistošo noteikumu publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" līdzšinējā nostāja ir bijusi tāda, ka pašvaldību saistošie noteikumi būtu publicējami oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", ja tie līdzīgi kā citi normatīvie akti (likumi, Ministru kabineta noteikumi) tiek publicēti bez maksas. Ar šādu nosacījumu LPS ir saskaņojusi arī Tieslietu ministrijas sagatavoto un virzīto Informatīvo ziņojumu par oficiālās publikācijas un tiesiskās informācijas nodrošināšanas funkcijas izpildi. LPS aicina VARAM atbalstīt šādu pieeju.

VARAM:

Ar MK 14.07.2020. protokollēmumu tika uzdots Tieslietu ministrijai sagatavot un līdz 30.07.2020. iesniegt VARAM detalizētus aprēķinus par papildus nepieciešamo finansējumu no valsts budžeta, lai nodrošinātu visu pašvaldību saistošo noteikumu publicēšanu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un sistematizēšanu portālā www.likumi.lv ar jaunā Pašvaldību likuma spēkā stāšanos.

Vienlaikus Tieslietu ministrija ir iesniegusi Valsts kancelejā **Informatīvo ziņojumu par oficiālās publikācijas un tiesiskās informācijas nodrošināšanas funkcijas izpildi** un MK sēdes protokollēmuma projektu, kas paredz:

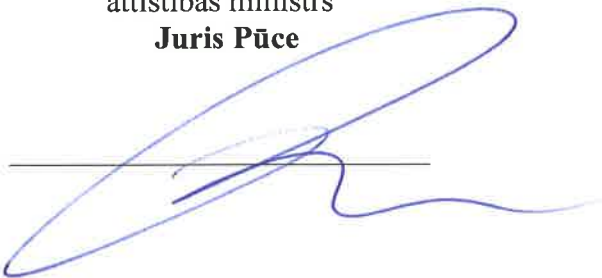
- **ar 2021. gadu** piešķirt VSIA "Latvijas Vēstnesis" valsts budžeta līdzekļus, kuru ietvaros nodrošināt visu pašvaldību saistošo noteikumu izsludināšanu, tos publicējot oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", un sistematizāciju tiesību aktu vortālā Likumi.lv;
- pašvaldībām tiesības saistošo noteikumu **papildu pieejamību** nodrošināt ar pašvaldību bezmaksas izdevumu starpniecību un arī **citos veidos**;
- Tieslietu ministrijai uzdevumu izstrādāt nepieciešamos grozījumus tiesību aktos, lai ieviestu minēto kārtību (*t.sk. grozījumus Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likumā, Teritorijas attīstības plānošanas likumā, likumā "Par pašvaldībām" / regulējumu jaunajā Pašvaldību likumā*).

Puses vienojas:

Pašvaldību saistošo noteikumu publicēšana oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" atbalstāma, ja tas notiek bez maksas, līdzīgi kā citu normatīvo aktu (likumi, Ministru kabineta noteikumi) publicēšana (attiecībā uz vēsturiskajiem datiem, tikai būtiskākos).

Sarunas beidz: plkst. 12:27

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrs
Juris Pūce

Latvijas Pašvaldību savienības
priekšsēdis
Gints Kaminskis

